

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Kinderrechten in perspectief

Jong, M.P. de; Graaf, J.H. de

Citation

Jong, M. P. de, & Graaf, J. H. de. (2023). Kinderrechten in perspectief. *Tijdschrift Voor Jeugdrecht*, 5(2/3), 62-63. doi:10.5553/TvJr/259035002023005002012

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4246323>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Redactioneel

Kinderrechten in perspectief

Mr. dr. M.P. de Jong-de Kruijf en mr. dr. J.H. de Graaf*

In het zomernummer van het Tijdschrift voor Jeugdrecht is een viertal bijdragen opgenomen dat zich kenmerkt door te midden van alle zorgwekkende berichtgeving over de stand van de jeugdbescherming in Nederland¹ een inkijkje te geven in hoopvolle ontwikkelingen op verschillende momenten waarop kinderen en ouders met het jeugdrecht te maken krijgen. Van der Spek beschrijft dat jongeren uit het jeugdrecht zich opgesloten ('vastgevroren') kunnen voelen in de tijd en stelt een esthetische benadering voor van de jongere die deze jongere – en tevens de hulpverlener – kan helpen om weer hoopvol naar de toekomst te kunnen kijken. Verkroost doet handzame suggesties voor de praktijk om de rechtsbescherming van ouders te verbeteren die te maken krijgen met een zogenoemd 'drangtraject'. Zo put zij hoop uit enkele gepubliceerde uitspraken van kinderrechtshouders waarbij een verzoek tot ondertoezichtstelling is toegewezen voor een situatie waarin een minderjarige tegen de wil van ouders uit huis is geplaatst, omdat dit de benodigde rechtsbescherming oplevert die past bij de situatie waarin een gezin verkeert. Den Ouden en Steenkuijl bepleiten in hun bijdrage die is geschreven vanuit hun rol als teammanager bij het Ondersteuningsteam een systeem- en cultuurverandering in de jeugdbescherming: 'Ik hoop dat er in de hele keten een attitude komt die zich afvraagt: wie is die mens die tegenover mij zit?' De benodigde grondhouding volgens

de auteurs is: 'principeel verder kijken dan alleen naar het gedrag van ouders met bijvoorbeeld een verklarende analyse, werken aan duurzame veiligheid en werken vanuit de vragen en wensen van ouders. Natuurlijk altijd met het belang van de kinderen voorop'. Het werken vanuit de vragen en wensen van ouders sluit overigens goed aan bij recente bevindingen over wat onder het begrip 'rechtsbescherming' moet worden verstaan.² Het gaat volgens de onderzoekers over de context waarin beslissingen over kindbeschermingsmaatregelen worden genomen en deze context moet bestaan uit een contact met ouders en jeugdigen waarin ruimte is om gehoord en gezien te worden, geïnformeerd te worden over rechten en procedures en ondersteund te worden. Furth, ten slotte, geeft in haar bijdrage 'Kindvriendelijke taal uit de zittingszaal' voorbeelden van uitspraken waarin de bejegening, transparantie en acceptatie op een mooie wijze tot hun recht zijn gekomen in beschikkingen van kinderrechtshouders. Onder andere wijst zij op een uitspraak waarin de kinderrechtshouder zich rechtstreeks tot de kinderen wendt en hen uitlegt waarom de maatregel van ondertoezichtstelling niet langer wordt verlengd en krijgen de kinderen volgens de auteur hoop mee voor de toekomst: 'Ik hoop dat als er geen ondertoezichtstelling meer is jullie weer rust hebben. Ik hoop ook dat er dan ruimte komt om nog eens na te denken over contact met jullie vader. Ik kan me goed voorstellen dat jullie in de toekomst nieuwsgierig worden naar hem. En misschien dat jullie dan toch nog eens hem willen zien of spreken. Maar jullie kunnen hem natuurlijk ook een briefje sturen of een whatsappje. Ik weet zeker dat jullie vader daar heel blij mee zou zijn. En ik denk dat het voor jullie ook heel waardevol kan zijn. Het is toch fijn om te weten wie je vader is en wat hij voor je zou kunnen betekenen.'³

* Mr. dr. M.P. de Jong-de Kruijf is universitair docent jeugdrecht bij de Universiteit Leiden. Mr. dr. J.H. de Graaf is directeur van het Centre for Children's Rights Amsterdam en gastmedewerker bij de Universiteit Leiden.

1 Recente voorbeelden van alarmerende rapporten over de stand van de jeugdbescherming zijn het rapport 'Georganiseerde onmacht' van de Algemene Rekenkamer over de rol van de rijksoverheid bij de jeugdbescherming (april 2023) en het rapport 'Recht doen aan kinderen en ouders' dat is opgesteld door een commissie van familie- en jeugdrechters en waaruit blijkt dat de behandeling van jeugdbeschermingszaken om de nodige verbetering vraagt (februari 2023). Dit reflectietraject bij de rechtspraak is opgestart naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire.

2 M.J.E. Lenglet, H.J. van Boven & M.R. Bruning, *Perspectieven op rechtsbescherming in de jeugdbescherming*, Universiteit Leiden, 1 februari 2023.

3 Rechtbank Noord-Holland 17 mei 2022, ECLI:NL:RBNHO:2022:8048.

Wat beogen we nu met dit zomernummer? Wellicht geldt voor het systeem van jeugdbescherming hetzelfde als voor de jongere die met het jeugdbeschermingssysteem te maken krijgt: risicotaal bezit een narratieve zwaartekracht (Van der Spek) en hoewel risicoanalyses van de stand van de jeugdbescherming nodig zijn en deze analyses blootleggen dat het systeem aan alle kanten kraakt en piept, bestaat het gevaar dat het systeem van jeugdbescherming zichzelf als een risico gaat ervaren. In meer brede zin geldt dit ook voor de kinderrechtendialoog die – idealiter – steeds plaatsvindt. Wanneer wij over kinderrechten spreken, gaat het vaak over misstanden, dingen die fout gaan, zaken die door de ondergrens van het internationale kinderrechtentoetsingskader zakken. Hoewel dit niet verkeerd is, is het steeds nodig om elkaar te blijven wijzen op hoopvolle verhalen en op interventies die kleine stappen vooruit betekenen, of, zoals Van der Spek het verwoordt, ‘Jongere en professionals hopen allebei dat de jongere een verrassing mag blijven’.